

Stälstaden Sandvikens berättartradition byggs vidare i kulturskolans författarklubb. Där möts Thea, Alva och Vincent. De gör skrivövningar, får metodtips, skriver pjäser och korta texter, och läser det de andra skrivit. Skapar, med fria händer.

text & foto David Berjland

SANDVIKENFÖRFATTARE? Tänk Stig Sjödin, Per Gunnar Evander och Anna Jörgensdotter, de är alla berättare från denna mellanstora mellansvenska kommun med stark kulturtradition. Men berättande och författande från den här bygden finns förstås också utanför utgivna böcker, och bland barn och unga.

Sandviken är årets kulturkommun, utsedd av fackförbundet Vision, och i stadens kulturcentrum finns bibliotek, scener och konsthall. Och Trampolin, ett litteraturhus för unga. Och så kulturskolan. →

UNGA FÖRFATTARES KLUBB

Där träffas den här eftermiddagen några som förlänger listan med Sandviken-författare: Thea Salander, Vincent Lyngmo och Alva Jönsson, alla med i kulturskolans författarklubb.

– Jag fyller tio, bor här i Sandviken och går i fyran, berättar Vincent, som är senaste tillskottet i klubben, han började nu i januari.

Annars spelar han en del fotboll och sjunger på Kulturskolan – »lite olika sorters låtar« säger han. Överhuvudtaget ger han inga tvåsäkra svar. Vad han gillar mest att skriva? »Vete inte riktigt.« Bästa författaren? »Hur ska man veta det?«

Men att han gillar att skriva, det vet han, och när hans mamma berättade om författarklubben högg han på en gång.

Alva har varit med här sedan i höstas. Skrivit har hon alltid gjort, eller ...

– ... sedan jag började läsa i alla fall, och det var på dagis ... nå, men tidigt.

Nu går hon i sexan, i Kungsgården utanför Sandviken.

– Jag googlade fram författarklubben. Annars sitter jag nästan bara hemma och läser, så det var kul att börja här.

THEA DÅR HON ÄR FEMTON, snart sexton, spelar piano och teater och börjar gymnasiet i höst, i Gävle eller Uppsala. Det kan betyda slutet på flera års författarklubbande.

– Jag har varit med från början, tre eller fyra år är det väl.

Klubben har gjort att hon skrivit mycket, och dessutom använt hennes texter. Just nu skriver hon på en pjäs, som en av kulturskolans teatergrupper ska sätta upp i maj. Den skriver hon utifrån filmen *Annie*, men hon utvecklar det vidare – det har blivit en pjäs om barn som utsätts för experiment för att skapa den perfekta människan.

– Det handlar om att ingen är perfekt, egentligen. Allt som ska hända är klart, men inte alla repliker, och ... lite svårt är det. Men jag bollar idéer med Ulrika, säger Thea.

Ulrika heter Goude-Westby i efternamn, hon är dramapedagog och leder författarklubben när de ses, varje måndag. Det brukar börja med någon skrivövning.

– Sedan har vi olika projekt att jobba med, och sedan på slutet gör vi typ någon skrivövning om hur han kommer igång med att skriva ser han förstående ut.

Projektet är lite olika. Thea skriver på sin

– Jag bara kör. Hur skulle man annars göra? Jag improviserar, och det är roligt hela tiden.

– Det var lite svårt att hitta fakta om det, men det gick bra, säger Vincent.

De skriver oftast ganska kort, ibland faktatexter, ibland berättelser. Thea beskriver hur hon planerar sitt skrivande rätt nog. Alva kan utgå från ett ord och bara skriva, säger hon, och pekar på en figur på bordet där vi sitter, en flamingo.

– Den kan man skriva om! Jag gillar att man kan skriva av sig, ta någonting och utveckla så att det blir något stort av en liten idé.

Vincent fungerar också så – inför frågan om hur han kommer igång med att skriva ser han förstående ut.

– Jag bara kör. Hur skulle man annars göra? Jag improviserar, och det är roligt hela tiden.

DET GÅR LIKSOM INTE att missa lusten till skrivandet de gör här te. Om huvudpoängen nu är att det är roligt, formulerar Thea ändå poängen med författandet lite mer utmejslat:

– Man skapar något, själv. Och har för en gångs skull fria händer.

Ibland har klubben besökt miljöer som de sedan använt i texter. Ibland får de tips om sätt att börja en text. De läser varandras alster också, och då är det som att texten lever på ett annat sätt än när man sitter ensam med den.

Och ibland gör Kulturskolan arrangemang med både musik, teaterinslag och uppläsning.

» Jag gillar att man kan skriva av sig, ta någonting och utveckla så att det blir något stort av en liten idé.«

Thea är den enda av de tre som har varit med och läst under en sådan kväll, men både Vincent och Alva tycker att det verkar rätt roligt.

– Om det är en publik man inte känner så känns det inte lika färligt som att stå inför klassen, som man ser typ varje dag, säger Alva.

Om lusten att skriva är självklar, verkar det lika självklart för dem att läsa. Alva gör det hela tiden, gärna om mord och mysterier, och har svårt att förstå klasskompisar som tycker det är tråkigt.

– Byt bok då! Just nu har jag två böcker hos mamma och tre hos pappa, de är snart slut, men så lägger jag undan dem, och hittar dem igen ... jag har många jag inte har läst ut.

Vincent läser Harry Potter, och Thea har kommit in i en period när hon vill ha riktigt välskrivna böcker, med lite svårare ordförråd och bra research bakom. Och visst: det är för att det ger något till det egna skrivandet.

– Om jag läser något som jag tycker är bra skriver brukar jag kopiera stilen.

Alla sätt att läsa sig mer om skrivandet är bra, och självklart lär de sig längs vägen.

Thea berättar om boken som författarklubben gav ut för ett par år sedan.

– Några av de berättelserna jag skrev där ... nu tycker jag inte alls att de är bra. Mitt skrivande har faktiskt förbättrats, jag tänker på saker som jag inte tänkte på förut. I stället för att skriva att något var fint beskriver jag det, det har jag lärt mig.

Men några långa romaner har hon inte planer på, pjäsmanus är mer lagom. Och Alva skulle inte vilja ha författandet som jobb.

– Jag vill bara småskriva, utan press.

Är ni författare då? Vad säger du, Vincent?
– Det beror på ... jag har ju inte skrivit någon bok, men enligt dem som är här tror jag att jag är författare. »

På väg i författandet: Alva Jönsson, Vincent Lyngmo och Thea Salander.